

Personalbehovet

I ett sista avsnitt av betänkandet redogör delegationen för sina beräkningar rörande behovet av viss kvalificerad personal inom mentalsjukvården, och uppehåller sig därvid framför allt vid läkarbehovet. Därutöver redogöres för behovet av psykologer, kuratorer och arbetsterapeuter inom den egentliga mentalsjukvården.

Här må i korthet anföras, att delegationen kommit fram till ett psykiatrikerbehov av omkring 1.835 heltidskrafter med utgångspunkt från invånarantalet vid 1957 års ingång. Om emellertid hänsyn toges till ökningen av invånarantalet skulle år 1970 behövas ytterligare ett 90-tal läkarkrafter i landet. Delegationen

räknar sålunda med ett framtida behov av i runt tal 1.900 psykiatriker. För närvarande finns i landet ca 400 psykiatriker.

Beräkningarna rörande behovet av kuratorer har givit till resultat, att det vid mentalsjukhus, psykiatriska kliniker och lasarettssavdelningar samt inom psykisk barna- och ungdomsvård skulle erfordras omkring 700 kuratorer (f. n. finnes ca 120). Inom samma områden finns för närvarande omkring 10 psykologer men enligt delegationens kalkyler skulle det erfordras i runt tal 350 psykologtjänster. Vad slutligen beträffar arbetsterapeuter har man räknat med ett behov av omkring 370 sådana befattningshavare enbart vid mentalsjukhus och lasarettssavdelningar (f. n. finns det ett 50-tal).

Om brottsligheten och dess bekämpande

Deklaration av statsministern i riksdagen, december 1958

Samhället måste med fasthet och bestämdhet hävda reglerna för den mänskliga samlevnaden. Ingripanden mot brottsligheten måste ske med snabbhet och effektivitet. Det strider inte alls mot den humanitära anda som bör prägla behandlingen av brottslingarna. Att konsekvent hävda respekten för lagen bör tvärtom vara ett verksamt stöd i strävandena att förhindra

att människorna sjunker allt djupare ned i kriminalitet och bristande social anpassning.

Skrämmande siffror

Statsministern gav inledningsvis en statistisk belysning av den ökade brottsligheten under 1950-talet. Av denna framgick,

att antalet brott mot strafflagen, med undantag för fylleri och förargelseväckande beteende för hela riket ökat från 160.000 år 1950 till 260.000 år 1957. Det innebär en ökning av den relativa strafflagsbrottsligheten för hela riket med 53 procent. Ökningen har främst drabbat storstäderna; (se Fig. 1, som ger talen i relation till folkmängden.)

att rånfallen under samma tid har ökat från 2,7 till 6,1 per 100.000 av folkmängden;

att rattfylleri och motorfordonstillgreppen har ökat kraftigt, rattfylleriförseelserna per 100.000 av folkmängden från 49,2 till 162,3 eller med 229 procent (Fig. 2). Motsvarande siffror för motorfordonstillgreppen var 100,7 respektive 452,2 eller en ökning med 349 procent. Sätter man den relativa frekvensen av motorfordonsstölderna i hela riket för år 1957 till 100 blir siffrorna för Stockholm, Göteborg och Malmö 377, 250 och 169.

att i gruppen 16—18 år antalet ungdomar som dömts för straffregisterbrott eller överlämnats till skyddsuppfostran ökat från 1.487 år 1950 till 2.263 år 1956, eller med 52 procent. Strafflagberedningen har beräknat att för år

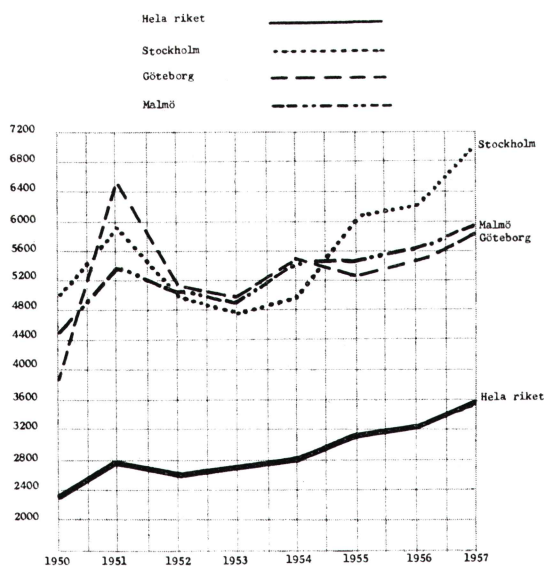

Fig. 1. Strafflagsbrott på 100.000 av medelfolk-mängden 1950—1957.

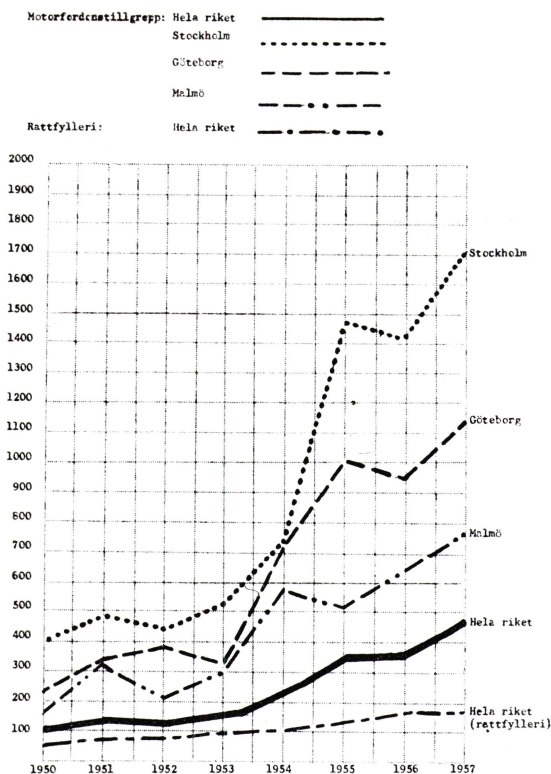

Fig. 2. Motorfordonstillgrepp och rattfylleri på 100.000 av medelfolkmängden, åren 1950–1957.

1949 cirka 50 procent av åtalseftergifterna torde avsett straffregisterbrott. Om man med ledning härav lägger samman antalet dömda, antalet för skyddsuppfostran överlämnade samt halva antalet åtalseftergifter enligt 1944 års lag, har straffregisterbrottsligheten på 100.000 av medelfolkmängden i åldersgruppen 15–17 år stigit från 522,3 år 1950 till 800,2 år 1956. Motsvarande siffror för åldersgruppen 18–20 år är 568,8 år 1950 och 857,7 år 1957. De fall där åtal underlåtit enligt barnavårdslagen och ungdomsfängelselagen har därvid ej medräknats. (Fig. 3)

Målsättning

- 1) Initierandet av ett forskningsprogram på bred front om kriminalitetens orsaker.
- 2) En förstärkning av polisens resurser i brottsbekämpningen och en effektivisering av polisverksamheten.
- 3) En fortsatt utbyggnad av anstaltsvården framförallt för svårbehandlad ungdom.
- 4) En förstärkning av resurserna för den öppna kriminalvården.

Forskningen

Läget allvar kräver att statsmakterna ägnar frågorna största uppmärksamhet. Till de viktigaste åtgärderna hör därvid en aktiv och fortlöpande forskning. Regeringen är för sin del övertygad om att inrättandet av en professur i kriminologi inte är det riktiga sättet att börja forskningen. Den finner det rationellare att först klarlägga på vilka vägar och med vilka metoder den kriminologiska forskningen bör angripas.

I första hand borde därför startas en forskningsgrupp med representanter för bl. a. psykiatrisk, socialmedicinsk, sociologisk, psykologisk och statistisk sakkunskap.

Polisen

När det gäller polismaktens resurser och den s. k. uppklaringsprocessen ansåg statsministern, att någon påtaglig nedgång av procenten icke ägt rum under de år, 1951–56, för vilken jämförbara siffror finns tillgängliga. Det undanskymmer emellertid inte allvarliga bristresurser. I avvaktan på polisverksamhetsutredningens förslag och remissbehandlingen av förslaget om socialpolis blir det nödvändigt att i görligaste mån söka avhjälpa de akuta bristerna på polisområdet, främst rekryterings-svårigheterna i Stockholm och Göteborg.

Inom inrikesdepartementet har den frågan ägnats särskild uppmärksamhet. Provisoriska åtgärder har vidtagits för att lätta svårigheterna, men det gäller även att på längre sikt förbättra rekryteringen i Stockholm. I detta syfte har överläggningar inletts rörande dels åtgär-

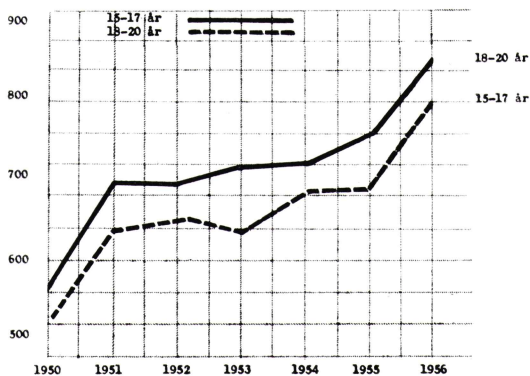

Fig. 3. Straffregisterbrottsligheten på 100.000 av medelfolkmängden i åldersgrupperna 15–17 år och 18–20 år vid brottets begående, åren 1950–1956.

der i syfte att bringa upp polisstyrkan i nivå med gällande personalstat och dels behovet av ökning av polispersonalen i Stockholm.

Anstaltsvården

Inom det närmaste halvåret tillkommer sammanlagt 550 platser. Anstaltsbyggena är dock ytterligt kostnadskrävande; för de tre senaste åren har anslagen uppgått till 15,8, 16,6 och 16,8 milj. kr.

Socialstyrelsen gör f. n. ihärdiga försök att dels utnyttja ungdomsvårdsskolorna intensivare, dels tillvarata möjligheterna till utackordering i familjevård bättre och dels granska väntefallslistorna bättre. Socialministern avser att för nästa års riksdag närmare redogöra för resultatet av dessa ansträngningar i samband med överväganden kring de senaste utbyggnadsförslagen från den sittande kommittén för ungdomsvårdsskolor.

I syfte att finna vägar att i möjligaste mån undvika häktning av ungdomar under 18 år skall dessutom särskilda överläggningar inledas mellan socialstyrelsen, riksåklagarämbetet och socialdepartementet. I sammanhanget omnämnde statsministern att den förebyggande ungdomsvården och barnavårdsnämndernas befogenhet att ingripa mot missanpassad ungdom i olika situationer f. n. är föremål för översyn i socialdepartementet.

Ateranpassningsproblem

Den öppna vården befinner sig i stark utveckling. Tanken att söka finna vägar att utöka fosterhemsverksamheten måste betecknas som riktig. I första hand bör denna verksamhet byggas upp från anstalterna eller från skyddskonsulenter och barnavårdsnämnder.

Ur pressens kommentarer

Svenska Dagbladet:

Kriminologiska forskningen i vårt land behöver intensifieras. Detta är betydelsefullt med tanke på framtidens kriminalpolitik. Men gör man verkligen klokt i att vänta praktiskt användbara resultat under överskådlig tid?

Det är ett väldigt program som här skymtar, ett program på snart sagt obegränsad sikt. Det är också fråga om en rätt enastående djuplodning. Man skall söka klarlägga ingenting mindre än brottslighetens orsaker, finna roten och upphovet till det onda. Och detta skall alltså ske under samverkan mellan i huvudsak unga vetenskaper, som ännu trevar och fumlar på sina egna kärnområden.

Man måste börja med att klara ut proceduren,

söka avgöra med vilka metoder forskningsarbetet bör bedrivas, och i vilken ordning de många delproblemen på det vidsträckta området skall behandlas.

Lösningen på kriminalitetens gåta när man inte med mindre än att man tränger ner i de djupa och ännu till större delen utforskade schack, där människans beteende väntas få sin förklaring. Till sist står man exempelvis inför den olösta frågan om arvs- och miljöfaktorernas relativa betydelse. Känner man till något om det huvudbry, som detta problem i decennier har berett forskningen, vågar man sannerligen inte hoppas på entydiga resultat i brådrasket.

Det kan dröja årtionden innan det önskade materialet ställs till förfogande. Man måste också komma ihåg att här föreligger en svårighet av speciell art: samhället förändras snabbt och oavbrutet. Forskningsrön, vilka hänför sig till en viss situation, kan relativt snabbt bli inaktuella.

Den kriminologiska grundforskningen, som bör innebära ett fritt och förutsättningslöst vetenskapligt studium och som självfallet inte kan ta sikte på att snabbt tillhandahålla statsmakterna matnyttigt material, kan icke ensam hjälpa oss ur den nuvarande krisen. Detta faktum bör klart slås fast.

Enligt en alltmer utbredd uppfattning inom vårt samhälle har den ökande ungdomskriminaliteten — oavsett dess orsaker i övrigt — ett visst samband med det nuvarande reaktionssystemets utformning och tillämpning. Man tror, kort sagt, att upplösningen av sambandet mellan brott och straff, den slentrianmässigt tillämpade åtalseftergiften och den ymniga förekomsten av villkorlig dom har sin del — och en betydande del — i skulden till den bristande laglydnaden.

Under sådana förhållanden är det inte underligt om forskningen eller rättare bristen på forskningsresultat, kommer att uppfattas som ett den obotfärdiges förhinder, som en beständig förevändning för uraktlåtenhet att handla — nota bene när det är fråga om att handla i antydd riktning.

De som ständigt får detta besked — "vi vet så litet och kan därför ingenting göra" — måste väl undra hur det kan komma sig att myndigheterna kunnat göra så mycket som de faktiskt gjort under de senaste åren på det kriminalpolitiska fältet i *uppmjukande riktning*. Varför går det alltid så bra att mjuka upp kriminalpolitiken utan forskning när det tycks vara stört omöjligt att skärpa den utan forskning? Efter vanligt sätt att se blir det experiment som experiment. När statsmakterna nu under en följd av år har experimenterat på ett visst sätt — och fått ett mycket nedslående resultat — vore det inte då på sin plats att något experimentera åt andra hållet för att se om man möjligen på det sättet skulle kunna åstadkomma en bättre ordning?

Dagens Nyheter:

På vilka vägar skall intensifieringen av forskningen ske? Juristutbildningskommittén föreslog att en professor i kriminologi så snart som möjligt skulle inrättas vid Stockholms högskolas juridiska fakultet. — Här redovisas en annan uppfattning. Skall en effektiv kriminologisk forskning

kunna komma till stånd, krävs samarbete mellan experter från olika fält — jurister, sociologer, läkare, psykologer, statistiker. Innan man fattar ett beslut som innebär att man anknyter den kriminologiska forskningen till en juridisk fakultet bör man, framhöll statsministern, allsidigt utreda arten av de forskningsuppgifter som föreligger inom kriminologin, i vilken ordning de olika problemen bör angripas, metodiken osv.

Det finns all anledning att noggrant klargöra arten av en framtida kriminologisk forskning innan man beslutar om lärostolar och institutioner — härmed är dock givetvis inte sagt att den omständigheten att forskare från flera ämnesområden bör delta i arbetet i och för sig gör det omöjligt att ledningen knyts till en juridisk institution. Det bör emellertid betonas att detta forskningsarbete med fördel kan göras samnordiskt — ett kommitté-förslag om inrättande av ett gemensamt nordiskt forskningsråd för kriminologi är för övrigt just nu föremål för remissbehandling. Vittgående kriminologiska undersökningar blir med nödvändighet dyrbara och kräver engagemang från ett flertal personer. Problemen är i de nordiska länderna i stort sett desamma. Här, om någonstans, borde man kunna förenas i ett gemensamt arbete.

Att en förstärkning av den öppna kriminalvårdens resurser är motiverad är något som de flesta är ense om. Det är en allmän erfarenhet att anstaltsvistelser mycket ofta följs av återfall — sammanförandet av människor som alla har kriminell bakgrund får lätt en brottsstimulerande verkan, en f. d. intagen har ofta svårt att få anställning och begår därför nya brott osv. Det är viktigt att en utbyggnad av den öppna vården kommer till stånd och att skyddskonsulentorganisationen förstärkts, att man i år ökat anslaget till eftervård och utackordering av intagna på ungdomsvårdsskolor. Detta är riktigt — men vad som gjorts och de konkreta reformer som planeras ger inte något svar på frågan hur man skall kunna uppbringa krafter som är villiga att engagera sig i övervakaruppgifter, som fosterföräldrar.

Ragnar Berfenstam

Gemensam nordisk kriminologisk forskning

Referat av betänkande "Om formene for økt nordisk kriminologisk samarbeid" avgivet av professor, dr. jur. Johannes Andenæs.

Definition

Utredaren definierar inledningsvis vad han i sin utredning inlägger i uttrycket kriminologi. Han innefattar däri såväl studiet av kriminalitetens yttringsformer, omfång och orsaker som studiet av samhällets åtgärder mot kriminaliteten och dess verkningar. Han påpekar, att kriminologien kräver en samverkan mellan representanter för ett flertal olika fackområden t. ex. psykiatri, psykologi, rättsve-

tenskap, sociologi och socialmedicin. Ingen av de uppräknade specialiteterna tar emellertid särskilt sikte på att utbilda specialister i kriminologi.

Vad kostar kriminaliteten samhället?

Kriminaliteten kostar det enskilda landet stora summor varje år, uppskattningsvis för de nordiska länderna sammanlagt flera hundra millioner kronor årligen. Härtill komma förluster, som icke kunna mätas i pengar.

Basen för kriminalpolitiken

Utredaren påpekar, att när man skall dra de praktiska konklusionerna av ett vetenskapligt material måste man även ta hänsyn till andra faktorer än de rent vetenskapliga. Det är därför viktigt att i princip skilja mellan kriminologi och kriminalpolitik. Förutsättningen för ett effektivt kriminalpolitiskt reformarbete är emellertid, att det grundar sig på exakt kunskap, särskilt som kriminalpolitiken i Norden i. n. bedrives med stor intensitet. En mångfald olika spörsmål och frågeställningar inom detta område komma årligen fram i varje land. Åtskilliga av dessa kunna belysas med material från en redan förefintlig kunskapsmassa. Fler-talet kunna emellertid icke besvaras på ett ur vetenskaplig synpunkt tillfredsställande sätt. Följden blir, att kriminalpolitiken i många fall kommer att baseras på ofullständig kunskap eller rena gissningar. Ett sådant tillstånd måste anses högst otillfredsställande.

Forskning

En ökad insats i kriminologisk forskning ger oss en bättre grund att stå på. Det gäller här ett arbete på lång sikt, som icke kan beräknas ge utdelning alltför snabbt. Samspelet mellan individuella och miljöbetingade faktorer, som resultera i kriminalhandlingar av olika slag, är oerhört komplicerat och svårt att klarlägga. Härtill kommer, att forskningsmetoderna såväl som själva forskningsobjektet, samhället, raskt ändrar sig. Den kunskap som vinnes är följaktligen ej giltig en gång för alla. Kontinuitet i forskningen är därför en vital nödvändighet.

Behovet av kriminologisk forskning

Utredaren betonar vikten av att forskningen ej enbart sysslar med praktiska uppgifter, som direkt kunna översättas i kriminalpolitiskt

handlande. Inom kriminologien liksom inom vetenskaplig verksamhet överhuvud, är grundforskning betydelsefull och kan, liksom i andra vetenskapsgrenar, förväntas ge forskningsresultat av en betydelse, som icke kan förutses vid undersökningarnas planläggning och start.

Under rubriken "Den kriminologiske forskning i Norden" påpekar utredaren att den väsentliga svagheten i nuvarande situation är den kriminologiska forskningens spridda och osystematiska karaktär. Det är karakteristiskt för tillståndet, att det icke någonstans i Norden finns någon professur i ämnet. I Danmark finnas två lektorat i kriminologi, Köpenhamn och Aarhus, samt en amanuensbefattning vid kriminologiska institutet i Köpenhamn, vilken beklädes av samme man som innehar ett av lektoraten. I Norge finnes en ännu obesatt docentur i ämnet. I Finland och Sverige finnas inga fasta universitetsbefattningar inom kriminologien.

Universitetsinstitutioner för kriminologisk forskning ha upprättats efter kriget i Aarhus, Köpenhamn, Oslo och Stockholm. Den svenska institutionen, kriminologiska institutet, är knuten till Stockholms högskola, dock utan att gå in som ett led i den ordinarie universitetsorganisationen. I Finland har man vid universitetet i Helsingfors ett kriminalrättsligt institut, som också omfattar kriminologi. Institutionerna i Danmark, Finland och Norge lyda under den juridiska fakulteten vid resp. universitet och ha som chef vederbörande professor i straffrätt.

Ehuru institutioner finnas, ha de utöver vad som ovan nämnts ingen fast personal. Ej heller finnes något fast fortlöpande anslag i egentlig mening utan verksamheten bedrivs under mer eller mindre improviserade former. Ett påfallande missförhållande råder således mellan de betydelsefulla uppgifter den kriminologiska forskningen har att lösa och de medel, den arbetar med. En betydande vetenskaplig upprustning är nödvändig. Ett ökat nordiskt samarbete utgör ett naturligt led i denna upprustning. Utredaren refererar slutligen de uttalanden, som gjordes vid det 4:e nordiska kriminalistmötet i Oslo i juni 1957 i vilket 300 kriminalister från de nordiska länderna deltog. Mötet antog enhälligt följande resolution, som i transumerad form här må återges.

"Kriminalistmøtet vil sterkt understreke betydningen av et planmessig kriminologisk forskningsarbeid på bredt grunnlag. De nordiske lands innsats på dette område har hittil vært helt utilstrekkelig og står ikke i rimelig

forhold til de viktige samfunnsinteresser det gjelder. — Møtet uttaler håpet om at disse bestrebelser vil føre til at de institusjoner for kriminologisk forskning som er eller blir opprettet, blir utstyrt med det personell og de økonomiske ressurser som er nødvendige hvis denne forskning skal kunne gi resultater for det praktiske kriminalpolitiske arbeid".

Nordiskt samarbete

I ett särskilt avsnitt behandlar utredaren närmare "behovet för nordisk samarbete inenför den kriminologiske forskning". Inledningsvis redogör utredaren för det livliga samarbetet mellan nordiska kriminalister. Han omnämner de två tidskrifterna *Nordisk Tidskrift for Kriminalvidenskab* och de nordiska kriminalistföreningarnas gemensamma årsbok, *Nordisk Kriminalistisk Årsbok*. Från 1937 ha vart 5:te år nordiska kriminalistmöten arrangerats. Härtill komma ett antal sporadiska kriminalvårdskonferenser, som sedan 1948 hållits på initiativ av det svenska justitiedepartementet. Utredaren påpekar emellertid, att samarbetet huvudsakligen rört sig på det kriminalpolitiska planet.

Utredaren anser, att ett närmare nordiskt samarbete kan vara av särskild betydelse framförallt när det gäller utväxling av informationer men även när det gäller koordinering av forskningen. En effektiv utväxling av informationer betyder alltid en snabb ökning av den totala kunskapsmassan hos dem som informera varandra. För en vetenskap i rask utveckling är detta särskilt betydelsefullt. Utredaren betonar kriminologiens särställning, när det gäller det nordiska samarbetet. Likheter i samhällsstrukturen och de kriminella företeelserna äro stora. Olikheter finnas emellertid också mellan de nordiska länderna. Denna förening av likheter och olikheter bör göra ett nordiskt samarbete särskilt fruktbart vid närmare utredning av orsakerna till vissa kriminella företeelser. Som exempel framför utredaren olikheterna mellan länderna i bilstöldsfrekvens, vanliga tjuvnadsbrott och problem rörande återfallsförbrytare. För att kunna bedrivas med effektivitet kräver emellertid forskningen inom dessa områden en i möjligaste mån gemensam likartad planläggning för undersökningarna i de olika länderna. Här har därför en lämplig form för nordiskt samarbete en stor uppgift att fylla.

Nordiskt kriminologiskt forskningsinstitut

I ett följande avsnitt diskuterar utredaren upprättandet av ett gemensamt nordiskt kriminologiskt forskningsinstitut. Spörsmålet behandlades redan 1956 i det nordiska rådet. Tankegången var den, att man genom sammanslagning av de nordiska resurserna skulle kunna skapa en mera effektiv och allsidig forskningsinstitution än de enskilda länderna var för sig skulle orka med.

Kriminologisk forskning kräver i stor utsträckning ett samarbete mellan flera olika specialister, t. ex. juridiska, sociologiska, psykiatriska och psykologiska experter. Med ett gemensamt nordiskt verksamhetsfält att välja delegater från bör det vara lättare att få fram lämpliga personer till aktuella arbetsuppgifter än om urvalet måste begränsas till endast ett land. Allsidighet i expertisen är nämligen en väsentlig faktor för en effektiv forskning.

I sin fortsatta framställning påpekar utredaren, att ett gemensamt nordiskt institut kan fungera endast om det finns väl utbyggda nationella institutioner. Insamlingen av forskningsmaterial måste nämligen ske på stället av personer, som äro välbekanta med de lokala förhållandena. Konklusionen blir därför den, att undersökningar kunna planläggas och bearbetas på ett gemensamt nordiskt institut men att arbetet med själva materialinsamlingen måste åvila forskningsinstitutioner i de enskilda länderna. Ett nordiskt institut måste följaktligen komma till som en överbyggnad på redan befintliga effektiva nationella institutioner. Utredaren ställer emellertid, realistiskt nog, projektet med den nordiska överbyggnaden åt sidan tills vidare och skriver följande: "Det mest realistiske synes derfor foreløpig å være å ta sikte på å utbygge nasjonale forskningsinstitusjoner og sørge for det best mulige samarbeid mellom dem".

Nordiskt kriminologiskt forskningsråd

Utredaren går i fortsättningen in på andra möjligheter att lösa det nordiska samarbetet och behandlar ingående ett förslag om ett nordiskt kriminologiskt forskningsråd. Denna form diskuterades vid en konferens mellan vetenskapsmän och andra sakkunniga från Danmark, Finland, Norge och Sverige, som hölls i december 1956 på inbjudan av det svenska justitiedepartementet. I den sammanfattning av förhandlingarna, som godkändes av mötet, säges bl. a. följande: "Allmän enighet rådde om att man borde tillskapa något slag av nordiskt

samarbetsorgan med representanter för de olika länderna. Detta organ skulle ha till uppgift att förmedla kontakt mellan nordiska kriminologer. Till organet borde knytas ett sekretariat, och det pekades på möjligheten att förlägga detta till något av de redan existerande kriminologiska forskningsinstitut. Ett samarbetsorgan av detta slag skulle även kontinuerligt följa brottslighetens utveckling i de olika länderna —, dryfta frågan vad som kan göras för att koordinera den nordiska kriminalstatistiken och eljest underlätta möjligheterna att erhålla kännedom om förhållanden berörande kriminaliteten i annat nordiskt land.

Vid mötet väcktes även förslag om att det nämnda samarbetsorganet skulle utbyggas till ett nordiskt forskningsråd för kriminologi".

Utredaren diskuterar i det följande tre alternativ till ett nordiskt forskningsråd, vilka han kallar "minimumsalternativet", "maximumsalternativet" och "mellomlösningen". Han utvecklar i det följande närmare sin motivering och sin syn på de olika alternativen.

Minimumsalternativet behandlas först och ganska ingående. Informationsverksamhet kan bedrivas genom utnyttjande av spaltutrymme i Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab och genom utväxling av stencilerade forskningsrapporter. Rådet bör koordinera den nordiska kriminalstatistiken. Det bör utarbeta en bibliografi över nordisk kriminologisk litteratur, som f. n. är spridd på en mängd tidsskrifter av olika slag. Det bör också förmedla förbindelser mellan forskare i olika nordiska länder, organisera studiebesök, årliga kriminologiska seminarier o.s.v. I internationella sammanhang bör rådet tjänstgöra som det naturliga nordiska kontaktorganet.

Rådet torde få särskilda förutsättningar till planläggning och organisering av kriminologisk forskning på lång sikt. Det kommer att få goda möjligheter att bedöma, vilka konkreta forskningsuppgifter som lämpa sig för att tas upp i ett nordiskt samarbete och därigenom kunna tjänstgöra som ett remissorgan.

Förutom de uppgifter, som ingå i minimumsalternativet, skulle rådet vid det s. k. *maximumsalternativet* få till befogenhet att ta ståndpunkt till inkomna ansökningar om bidrag till undersökningar och även själv ta initiativ till och genomföra forskningsuppgifter av olika slag. Utredaren erinrar här bl. a. om vad han tidigare sagt om Norden som ett gemensamt kriminologiskt forskningsområde.

Utredaren är icke främmande för de svårigheter, som kunna följa med det s. k. maximumsalternativet. De enskilda nationerna kunna sålunda förväntas resa vissa betänkligheter mot att låta ett nordiskt institut fördela penningssummor, som icke på ett påtagligt sätt komma det anslagsbeviljande landet till godo. Utredaren formulerar sina betänkligheter sålunda: "Det ville være i høy grad uheldig om opprettelsen av et nordisk kriminologisk forskningsråd skulle virke som en sovepute for myndighetene med hensyn til utbyggingen av de nasjonale forskningsinstitutter".

Slutligen kommer utredaren in på vad han kallar *mellomløsningen* och som han direkt förordar. Utöver minimumsalternativets uppgifter skulle rådet ha en anslagsbeviljande funktion för jämförande undersökningar mellan de olika nordiska länderna. Han skriver: "En slik avgrensning av Rådets oppgaver vil gjøre det klart at Rådets virksomhet bare kan være et supplement til den utbygging av den kriminologiske forskning som må finne sted innen hvert enkelt land." Lösningen ger goda förutsättningar för ett effektivt nordiskt samarbete med gemensamma nordiska problem; organisationen finnes färdig, det gäller endast att koppla på arbetsuppgifterna. Han slutar sin ganska fylliga detaljmotivering med följande ord: "Mellomløsningen må også i høy grad kunne sies å være i pakt med hovedprinsippene bakom hele virksomheten innen Nordisk

Råd i sin alminnelighet." Utredaren påpekar också, att det övervägande flertalet av dem, som tillfrågats under förarbetena till förslaget om utvidgat nordiskt kriminologiskt samarbete, förordat den s. k. mellomløsningen.

Nästa avsnitt avhandlar forskningsrådets organisation. Rådet bör bestå av tre medlemmar från varje land. Olika slags sakkunskap bör vara representerad. Delegaterna böra utses för 4 år åt gången. För att skapa garanti för att olika intresseområden efter hand bli representerade i rådet böra möjligheterna till omval begränsas.

Sekretariatets utformning är betydelsefull. Dess ledning bör anförtröas en yngre väl kvalificerad kriminolog i heltidstjänst. Denne bör ha sådana anställningsvillkor, att man kan räkna med att få behålla honom någon längre tid. Sekretariatet bör lokalmässigt knytas till någon av de nordiska kriminologiska institutionerna.

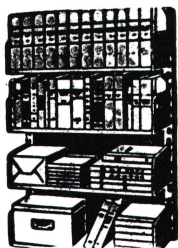
Inom varje land bör en av de förefintliga kriminologiska institutionerna utses såsom rådets kontaktorgan. Utredaren förordar slutligen, att i de enskilda länderna nationella kommittéer skapas, vilka via sina representanter i det nordiska forskningsrådet kunna göra sina synpunkter gällande.

Avslutningsvis diskuteras några ekonomiska spörsmål. De samlade utgifterna för det av utredaren förordade förslaget beräknas uppgå till 150.000 svenska kronor per år.

Gunnar Lindgren

HYLLOR

praktiska
konstruktioner
för kontor
arkiv
bibliotek
butiker
laboratorier
privatinredn.

Sparrings

Stockholm Ö

Försäljnings-avd.: Karlavägen 89

Tel. 67 36 50 — 67 76 75

Prenumerera nu!

Helår kr. 18:—

Halvår " 10:—

Studentprenumeration, helår " 10:—

Kolektivprenumeration (minst 25

ex.), helår " 15:—

Socialmedicinsk tidskrift

Postgiro 11 79, Villagatan 5, Stockholm Ö